Salutdagarna 2023

Familjeliv och normbrytande funktionalitet

region västerbotten

Salutsatsningens vision

ALLA barn i Västerbotten skall ha bästa möjliga hälsa
- en så god start i livet som möjligt

region
västerbotten

Salutsatsningens syfte

Förbättrad epidemiologisk bevakning och systematiska hälsofrämjande insatser för alla blivande föräldrar och barn.

Förebygga ohälsa (psykisk ohälsa, övervikt/fetma och karies) och främja trygga och goda uppväxtvillkor, goda matvanor och ökad fysisk aktivitet.

region västerbotten

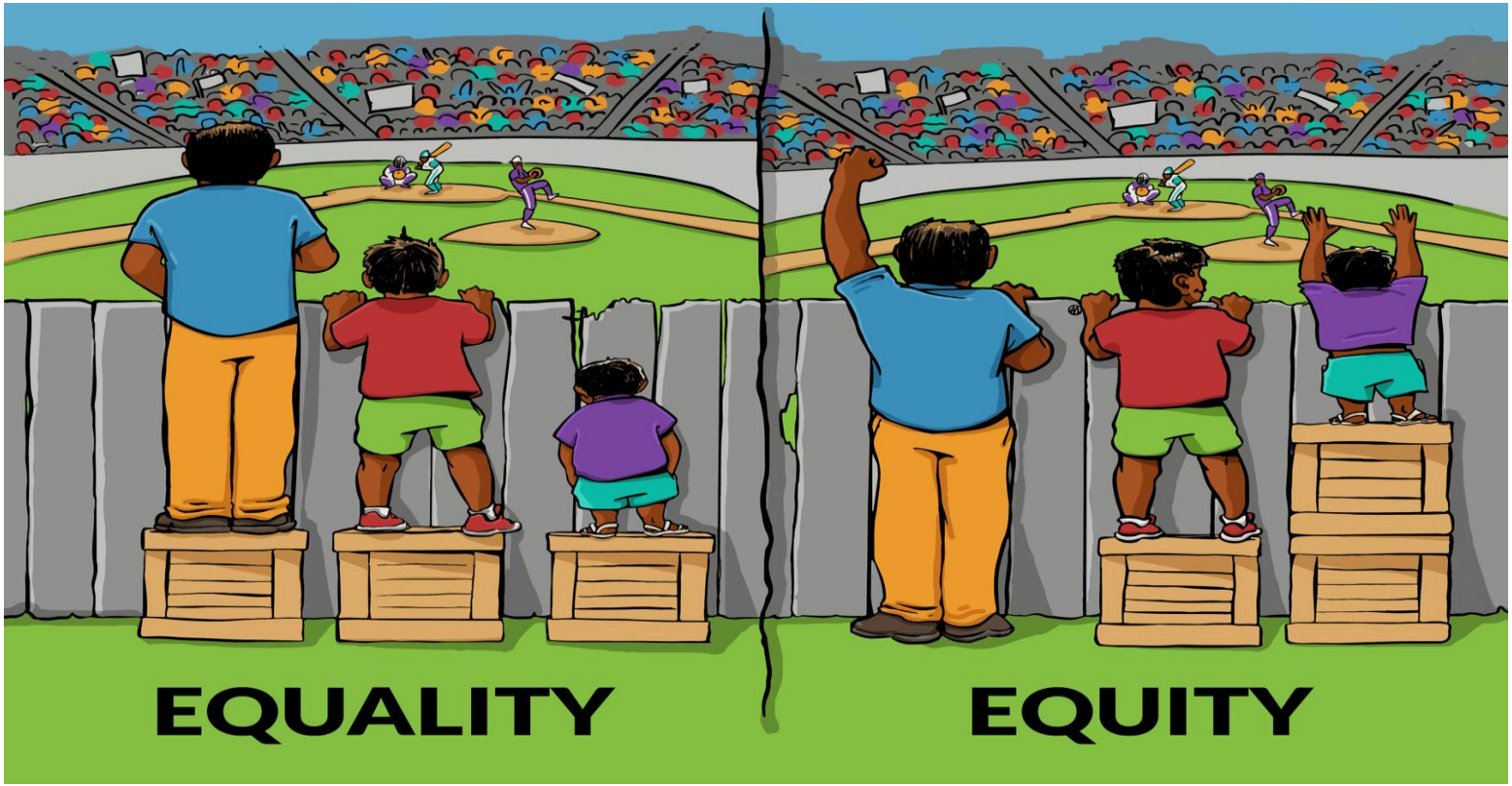

region
västerbotten

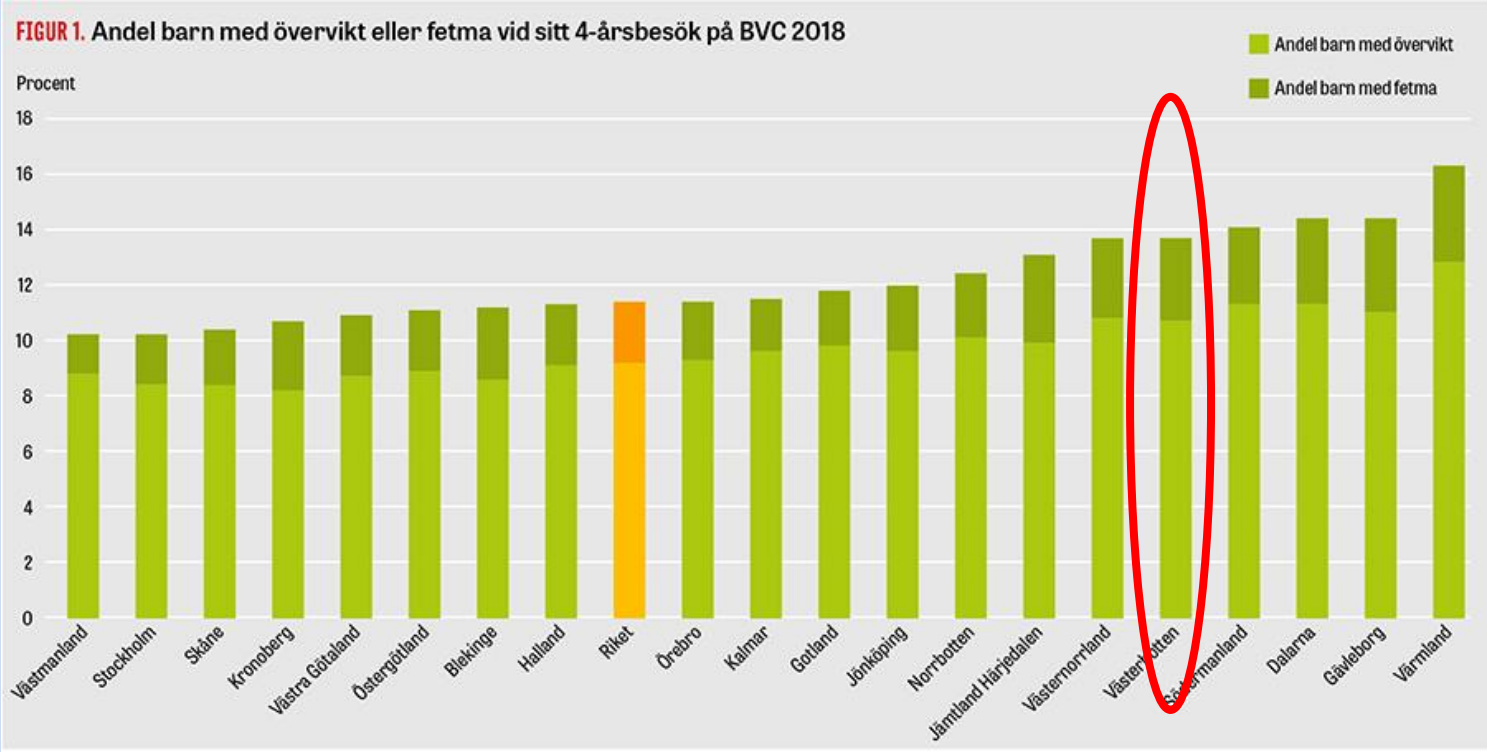

region västerbotten

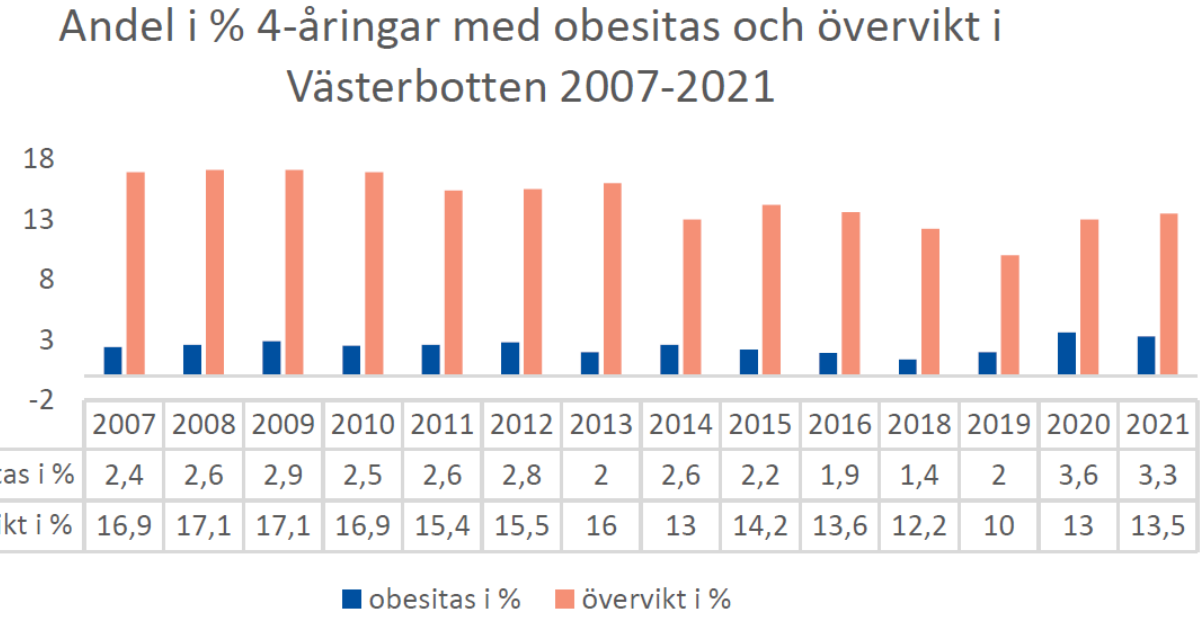

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018	2019	2020	2021
obesitas i %	2,4	2,6	2,9	2,5	2,6	2,8	2	2,6	2,2	1,9	1,4	2	3,6	3,3
övervikt i %	16,9	17,1	17,1	16,9	15,4	15,5	16	13	14,2	13,6	12,2	10	13	13,5

***Figur 10**. Andelen (%) 4-åringar med obesitas och övervikt i Västerbotten 2007–2021*

region västerbotten

Kariesfria 5-åringar 1993-2020

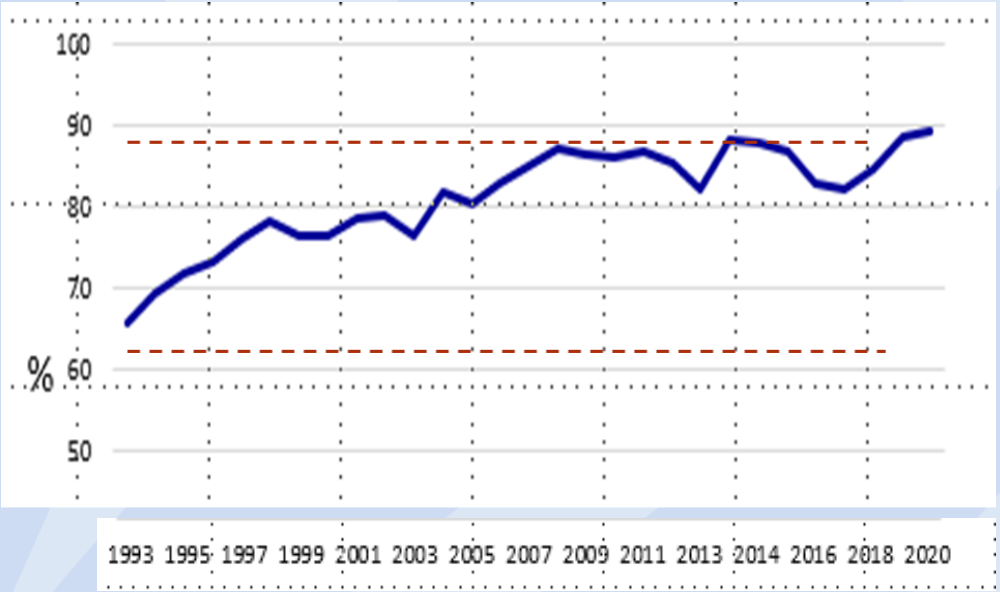

region
västerbotten

Kariesfria 5-åringar per FTV-klinik 2022

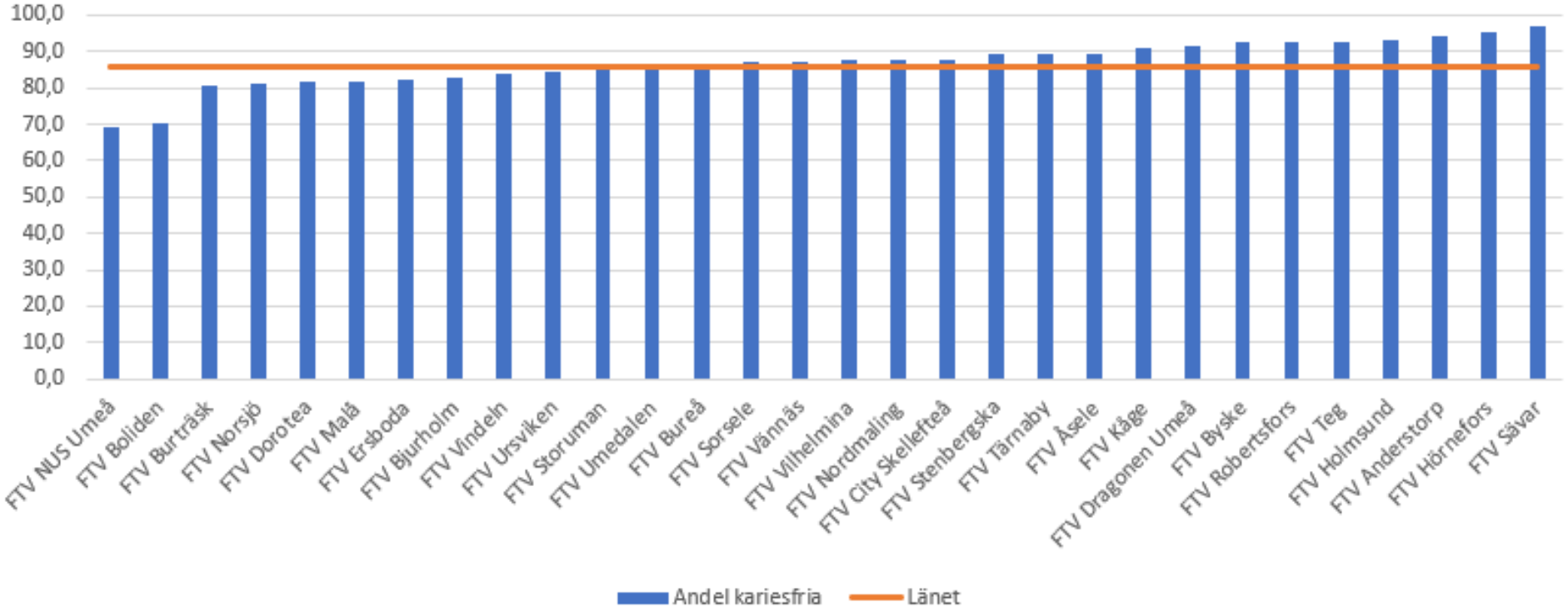

region
västerbotten

Aktuell fråga för barnhälsa: Klimatförändringar

Barnhälsa och klimat

- Bra för klimatet = bra för barnhälsan
- …och tvärtom
- Barn i alla länder är nu drabbade
- Även barn i höginkomstländer som Sverige

Nationell arbetsgrupp för barnhälsa och klimat

- Förstå hälsoriskerna med klimatpåverkan
- Särskilt hur barnens hälsa påverkas

- Skapa evidensbaserat stöd för BVC-sköterskor och läkare som möter oroliga föräldrar
- Tydlig information till familjer, föräldrar, barn
- Samverka nationellt med olika aktörer

- Har nyligen startat

Barn i alla länder är nu drabbade

av klimatförändringar

- Ekosystem förändras
- Arter dör ut
- Infektionspanoramat: TBE, Borrelia norrut
- Värmeböljor: belastar hjärta och lungor, prematur födsel, SGA
- Fossila avgaser, astma, neurologiska skador
- Skogsbränder: luftförorening, driver på klimatförändring, CO2, förlust av träd
- Allergier, pollensäsong
- Vattenbrist

Barnen känsligast

för klimatförändringar

- På flera sätt:

  - Dynamisk fysiologisk utveckling, sårbar tid, grav och småbarnsår

  - Hög ämnesomsättning, kräver mer luft vatten och mat relativt vikt

  - Leker ute nära marken, luftföroreningar, markozon

  - Beroende av andra för skydd och hälsa

  - Förväntas leva och utsättas för klimatpåverkan under många år

Bra för klimatet = bra för barnhälsan

- Stort uppdrag – därför tar vi det strukturerat
- Stärka det friska som vi alltid gör i folkhälsoarbetet
- Stöd till BVC-sköterskor och BVC-läkare
- Information till familjer och föräldrar =
- levnadsvanor som minskar klimatavtryck = hjälper barnhälsan och ger bättre livsvillkor för barn och kommande generationer

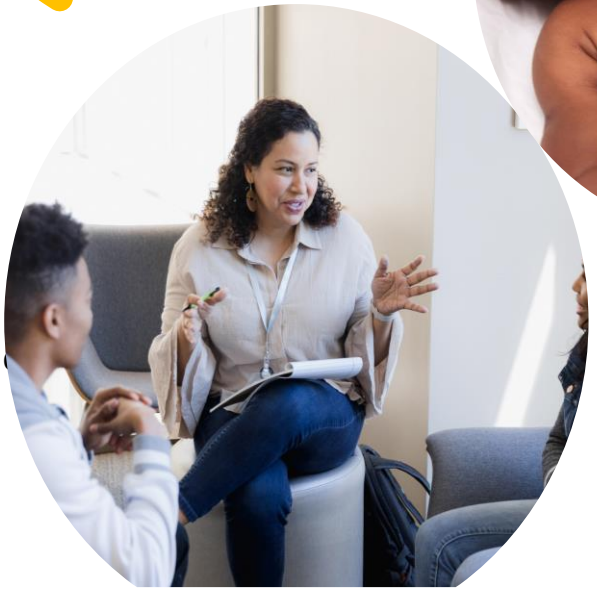

Skydda barnhälsan genom både:

Primärprevention:
minska utsläpp, välja hållbart
mitigation

Anpassa miljön :
minska skador på barnhälsan
adaption

Mitigation = minska utsläpp, minska klimatförändringar

minska våra CO2 utsläpp

- lokalproducerad mat
- vegankost, hemma, i förskolor, skolor
- Informera om minska engångsmaterial
- Informera om alternativ tex tygblöjor,
- tidigare blöjfri
- Fysiskt aktiva transporter

Adaptation: anpassa för att skydda barnhälsan

- värmeböljor, håll barn i skuggan, vätska, siesta inomhus mitt på dagen
- Skapa varningssystem för hög luftföroreningsnivå
- Lek inomhus i rusningstrafik
- Undvik bygga förskola – trafiktunga vägar
- Undvik bostad vid trafiktunga vägar
- Plantera träd, odla, skapa grönområden i stan
- Sätt upp bihotell, bevara ekosystem

Familjeperspektiv på psykisk ohälsa

- Klimatångest både hos barn och vuxna
- Vi kommer behöva bemöta det
- Erbjuda samtal
- Information och kunskap
- Ger föräldrar verktyg att påverka och stärka barnhälsan

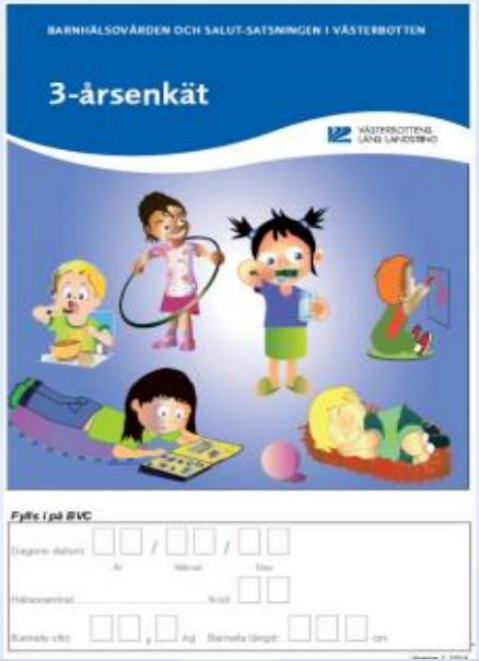

region västerbotten

Föräldrastöd/Vägledande samspel

Vad du säger om mig
Det du tror om mig
Sådan du är mot mig
Hur du ser på mig
Vad du gör mot mig
Hur du lyssnar på mig
SÅ´N BLIR JAG!!

- Jenner, 2004

region västerbotten

Salut-satsningens utveckling

Grundpelare i Salut-satsningen

Hälsofrämjande insatser

Alla barn och ungdomar 0–18 år ska nås av hälsofrämjande insatser under hela uppväxten, med början hos de blivande föräldrarna under graviditeten.

Samverkan

Grunden i arbetet är samverkan mellan mödra- och barnhälsovård, folktandvård, folkhälsoenhet, öppen förskola, förskola, skola, samt elevhälsa.

Epidemiologisk bevakning

Uppföljning av hälsa, levnadsvanor och livsvillkor hos blivande föräldrar, samt deras barn och ungdomar, för vägledning och prioriteringar i verksamheten.

Forskning

Forskning för ökad kunskap och som stöd för verksamhetsutveckling i Västerbotten, också i dialog nationellt och internationellt.

En "röd tråd" av hälsofrämjande insatser genom barnets hela uppväxt, sömlöst mellan olika verksamheter och huvudmän.

Ett familjecentrerat arbetssätt som tar vara på att flertalet barn har två föräldrar som kan involveras.

Hur Salut-satsningen initierades

2005

Uppmaning i Landstingsplan: banbrytande samarbete närsjukvård och tandvård

Övervikt hos 4-åringar och försämrad tandhälsa hos tonåringar.

Styrgrupp: representanter från närsjukvård, folktandvård, Västerbottens läns landstings forsknings- och utvecklingsenhet (FoUU) samt regionförbundets representanter från kommunernas skol- och socialförvaltningar.

2005

Samarbete mödra- och barnhälsovård, tandvård, förskolor och skolor, socialtjänst och folkhälsoenheten (tidigare FoUU-enheten)

Prioriterade områden utifrån nationella folkhälsomålen: trygga och goda uppväxtvillkor, goda matvanor, ökad fysisk aktivitet.

Med i arbetet var också Memeologen, landstingets enhet för utvecklingsstöd/ processtöd .

2005-2008

Utvecklingsarbete i pilotområden, Västerbotten i "miniatyr"

Primärvårdschef och tandvårdschef utsåg pilotområden i samråd med FoUU: Ersboda i Umeå, Byske, Lycksele, Robertsfors.

Arbete i lokala team knutna till geografisk tillhörighet. Personalen ute i länet formade interventionerna vid lärande-seminarier.

Spridning i länet, blivande föräldrar & barn 0-5 år

2008-2010

Lärandeseminarier i "sjukvårdsdistrikten"

Väl valda insatser indelade i åldersmoduler

Utbildning i till exempel motiverande samtal

Årliga Salut-dagar - kompetensutveckling

Arbete i lokala team knutna till geografisk tillhörighet

Från program till praxis - en utmaning

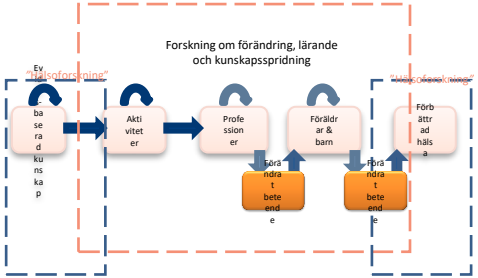

Nyström M, et al. Journal of Organizational Change Management. 2013; 26:1020-1044

Forskning

Forskning kring Salutsatsningen syftar främst till att:

Genom en aktionsinriktad forskningsansats stödja upp införandet av satsningen i länet (2007 – 2012)

Ökad kunskap om hur satsningen fungerar som helhet och i sina olika delar (2012 – 2017)

Öka kunskapen kring blivande föräldrars och barns hälsa, livsvillkor och levnadsvanor, samt fördelning över ålder, kön, geografiskt, social klass och utländsk bakgrund (2011 - pågående)

	Exempel
2011	Hur är hälsoläget hos blivande föräldrar? Sociala mönster av övervikt/fetma hos blivande föräldrar, samt relationen till barnets övervikt/fetma.
2012	Spridning av Salut i ett län: Arbetar personalen mer hälsofrämjande än tidigare och vilka faktorer är underlättar och hindrar införandet?
2017	Är Salut-satsningen för de yngsta kostnadseffektiv?
2021	Socioemotionell förmåga hos treåringar är associerad med familjens levnadsvanor.
2021	Vilken är det optimala gränsvärdet för ASQ:SE (socioemotionell förmåga) i Sverige?

Salutdagarna

Syftet med Salutdagarna är att vidmakthålla Salut-satsningens hälsofrämjande insatser.

Basen är lärandeseminarium med fokus på systematisk förbättringsarbete.

Dagarna är också en plattform för samverkan och ett tillfälle för erfarenhetsutbyte.

2021	Samtalet som verktyg för bättre levnadsvanor
2022	BHV: enskilt föräldrasamtal. FTV: barnets väg i tandvården. MHV: Viktstabilitet, föräldrastöd i grupp. Öppen fsk: hur vi stöttar föräldrar med särskilda behov, hur jobbar vi hälsofrämjande i en pandemi
2023	Kulturell medvetenhet, att möta barn och föräldrar på lika villkor
2024	Psykisk hälsa, stöd till föräldrar för att ge barnen en bra start i livet
2025	Ett jämställt föräldraskapsstöd med barnperspektiv
2026	Flourdebatten, föräldraskap/föräldrastöd & små barn och nätet
2027	Health literacy = kunskap och metoder för en mer jämlik hälsa
2028	10 år med Salut-satsningen
2029	Motiverande samtal som redskap i samtal om levnadsvanor
2030	Våld i nära relationer. Gör Salut-satsningen någon skillnad?
2031	Jämlikt föräldraskap
2032	Mångkulturella samhället

Salutdagarna 2018-2020

Jämställt föräldraskap
Kulturell medvetenhet
Psykisk hälsa
Stjärnfamiljen kvartet

En förälder blir till, Kompetenscentrum för föräldraskap Västra Götalandsregionen

region västerbotten

2009-2010

Hälsoformulär i mödrahälsovården
till den gravida
till den som väntar barn
och inte är gravid.

Inkl. frågor om våld till den gravida.
AUDIT finns i båda hälsoformulären.
Underlag för hälsosamtal
Data till verksamhetsutveckling och forskning.

Frågor om våld BVC

Frågor om våld finns under upplysningar i PMO.

Ställs till den födande föräldern.

Generellt föräldraskapsstöd inom MHV och BHV

Samverkan mellan verksamheterna har pågått i olika omfattning genom åren sedan Salut startade. Lika så utbildningsinsatser så som KAJSAK (finns inte nu) och Vägledande samspel.
Stöd för digitala föräldrastödsgrupper för MHV under pandemin. På senare år har också nationella initiativ bidragit till MHV:s och BHV:s arbete.

Barnens hälsa i fokus

Enkät BVC 18 månader.

Hälsosamtal inom FTV för blivande föräldrar

2017: En film togs fram istället. Senare ersattes filmen med tandhälsokort och affisch.

Hälsoprogram inom alla verksamheter

Finns nu bara kvar inom BHV.

MHV, BHV, FTV, öppen förskolan, förskola & skola. Initialt även socialtjänsten

Salut-satsningen skolåldrar (6-16 år)

LEVA-enkät i skolan

Levnadsvaneundersökningar för högstadie- och gymnasieungdomar. Fåtal skolor som testade

2011

Salut-satsningen utvecklas till att bli en del av den ordinarie hälsofrämjande verksamheten

Inom framförallt mödrahälsovård, barnhälsovård, familjecentral och folktandvård.

Idag kan Salut-satsningen ses som en samverkansplattform med en strukturerad organisation för hälsofrämjande insatser för barn och ungdomar med början hos de blivande föräldrarna under graviditeten.

2011-2012

Vägledande samspel (ICDP)

Vägledande samspel (ICDP) initierades inom Salut-satsningens ram och finansierades initialt genom "Familjepeppen" inom Umeå kommun, del av ett nationellt initiativ. Idag har KCMBHV egna utbildare.

Syftet med Vägledande samspel ICDP är att främja en positiv uppfattning om barnet, stärka positivt samspel inom familjen, bidra till ökad lyhördhet och empati samt främja god hälsa.

Tandscreening på BVC

Frågor på BVC - identifiera barn i risk för karies, remiss till FTV vid behov.

Utveckling under åren: Reviderade frågor och rutiner.

Enskilt föräldrastamtal på BVC

EPDS till den som fött barnet
Samtal med icke födande föräldern

Screening för postpartum depression (EPDS) och samtal kring den egna situationen.
Icke födande föräldern erbjuds samtal vid 4 månader (tidigare 10 månader).
Samtalsstöd finns, numer utifrån skrivning i Rikshandboken, tidigare egna lokala rutiner.

Salut-satsningen skolåldrar (6-18 år)

Elevhälsan, hälsosamtalet i skolan

Samverkan mellan folkhälsoenheten och elevhälsan i länet.

Samtalsunderlag och datainsamling

VIP i skolan - högstadiet

Väldigt intressant Person, material för att stärka elevers självkänsla. Redskap för att arbeta med skolans värdegrund och att främja goda relationer.

Hälsofrämjande skola

Erbjudande till kommuner kring långsiktig samverkan inom hälsofrämjande skolutveckling.

Lycksele, Norsjö

2014

Översikt av Salut-satsningens organisation för de lägre åldrarna

Länsgrupp barn och unga	Kommun- och landstings-representanter
Ledningsgrupp	MHV-öl, BHV-öl, FTV-strateg, enhetschef folkhälsoenheten (2020) MBHV-psykolog (2022) Folkhälsoenhetens öl och hälsoutvecklare.
Planeringsgrupp	Vårdutvecklare BHV, samordnande barnmorskor MHV, representant för barn- och ungdomstandvården FTV och hälsoutvecklare folkhälsoenheten.
Intern Salutgrupp folkhälsoenheten	Hälsoutvecklare och överläkare.
Specifika arbetsgrupper	Hälsoutvecklare och representanter från planeringsgrupp och/eller ledningsgrupp samt övriga inbjudna.

2014-2016

3-årsenkät på BVC - samtalsunderlag och datainsamling

Frågor till vårdnadshavare kring hälsa, livsvillkor och levnadsvanor. Även ASQ:se kring barnets socio-emotionella mående.

Data till verksamhetsutveckling och forskning.

Hälsokommunikation

Datainsamling, validering och kommunikation av data från hälsoformulär och 3-årsenkät.
Säkerställa data av god kvalité.
Kvalitetssäkring och framtagande av deltagarfrekvenser.

Återföra data kopplat till Salut-dagarnas teman och pågående arbetsprocesser.

Visualisera hälsoläget på gruppnivå, över tid och för olika delar i länet.

Bodil krokodils verktygslåda Lill-Bodil krokodil ryggsäck

Stöd för att prata tandhälsa i förskola och öppen förskola.

Kontinuerlig uppföljning av användning och förbättring.

2018

Tandhälsokort affisch i väntrum på MHV

Information om tandhälsa för blivande föräldrar.

Vikstabilitet MHV

Digitalt stöd av dietist Via stöd och behandling 1177.se

Implementerat, följs och förvaltas.

Salut-satsningen skolåldrar (6-16 år)

YAM Youth aware of mental health

Samverkan mellan folkhälsoenheten och elevhälsan i länet.

Primärpreventiv metod för högstadieklasser. Universellt, promotivt program som främjar psykisk hälsa.

Kognitiv inlärning med utbildade instruktörer, material och posters. Erfarenhetsbaserad emotionell inlärning med rollspel, gruppdiskussioner och gruppövningar.

2020

Ledningsgruppsutvecklingsprocess

Tillsammans med regionens utvecklingsenhet Memeologen genomarbetades gruppens syfte, mål och aktiviteter togs fram

I syfte att barn och ungas hälsa förbättras och blir jämlik, ska gruppen:
samråda om det väntade barnet och barn upp till skolstart, med fokus på samverkan, tidiga hälsofrämjande och förebyggande insatser, tidig riskidentifiering och resursfördelning för en jämlik hälsa.

Verka för att politiker, chefer och andra ansvariga får ökad förståelse för ovanstående fokusområden, prioriterar hälsofrämjande och förebyggande insatser högre.

Leda utveckling och uppföljning av Saluts arbetsprocesser, upprätta och följa upp ledningsgruppens egen aktivitetsplan.

Salut-satsningen skolåldrar (6-16 år)

Kunskapsdagarna UmU

Folkhälsoenheten medverkar vid Lärarhögskolans kunskapsdagar för de som arbetar inom skolan, främst i Västerbotten men bredare spridning.

2021

Ledningsgruppen, information till ledande grupper/ befattningar i regionen

Deltagit på möte med hälso-och sjukvårdens ledningsgrupp.

region västerbotten

region västerbotten

2021

Barnens hälsoprogram, BHV
- Reviderat

Spel och spel-preventionsfrågor
- Rutinmässigt fråga blivande föräldrar och vårdnadshavare om spel och spelvanor.

Barn på BVC med stigande vikt
- Vad kan vi erbjuda för stöd på BVC och i primärvård?

Sammanföra Tobaksfri Duo och Salut-satsningens processer
- Tobaksfri duo inrikes som en av Salut-satsningens arbetsprocesser

2022

Nationella riktlinjer och nationellt vårdprogram för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor
- Implementering av vårdprogram.
- Vårdprogrammet är synkroniserat med Rikshandboken.

Digitalisering av hälsoformulär
- Arbete pågår för att blivande föräldrar ska kunna svara på hälsoformulären via 1177 och barnmorska ska nå svaren via NCS Cross.
- Revidering av frågorna pågår parallellt med digitaliseringen.

Digitalisering av 3-årsenkät
- Arbete pågår för att vårdnadshavare ska kunna svara på 3-årsenkäten via 1177 och BVC-ssk ska nå svaren via NCS Cross.

ASQ:se 2,5 år
- Ages & Stages Questionnaires®: Social-Emotional, enkät till vårdnadshavare kring barnets socioemotionella beteenden
- Arbete pågår för att ta fram en version av ASQ:se för 2,5 år för framtida implementering.

GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR

PÅGÅENDE AKTIVITETER

AVSLUTADE AKTIVITETER

AKTIVA ARBETSPROCESSER

region västerbotten

Förra årets Salutdag:

Att stötta till förändring med samtalet som verktyg

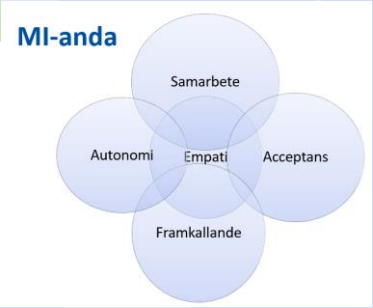

region västerbotten

Nationella vårdprogram för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor

Kortversioner av vårdprogram finns på Linda:
http://linda.vll.se/vard/halsoframjande-och-forebyggande-arbete/prevention-och-behandling-vid-ohalsosamma-levnadsvanor

Fysisk aktivitet och matvanor, kortversion

Barn 2-5 år

Uppmärksamma – Fråga, bedöm och erbjud stöd till förändring
Åtgärda – Råd och stöd till förändring utifrån rekommenderad åtgärd
Följ upp – Utvärdera och vid behov justera åtgärd eller hänvisa vidare

DOKUMENTERA

UPPMÄRKSAMMA

Matvanor

För att uppmärksamma risk för ohälsosamma matvanor kan standardiserade frågor om barnets matvanor användas, exempelvis Socialstyrelsens kostindex. Dokumentera.

Hur ofta äter ditt barn grönsaker och/eller rot-frukter (färska, frysta eller tillagade)?

Två gånger per dag eller oftare	3 p
En gång per dag	2 p
Några gånger i veckan	1 p
En gång i veckan eller mer sällan	0 p

Hur ofta äter ditt barn fisk eller skaldjur (som huvudrätt, i sallad eller som pålägg)?

Tre gånger per vecka eller oftare	3 p
Två gånger per vecka	2 p
En gång i veckan	1 p
Några gånger i månaden eller mer sällan	0 p

Hur ofta äter ditt barn frukt och/eller bär (färska, frysta etc)?

Två gånger per dag eller oftare	3 p
En gång per dag	2 p
Några gånger i veckan	1 p
En gång i veckan eller mer sällan	0 p

Hur ofta äter ditt barn kaffebröd, choklad/go-dis, chips eller läsk/saft?

Två gånger per dag eller oftare	0 p
En gång per dag	1 p
Några gånger i veckan	2 p
En gång i veckan eller mer sällan	3 p

Hur ofta äter ditt barn frukost?

☐ Dagligen ☐ Nästan varje dag ☐ Några gånger i veckan ☐ En gång i veckan eller mer sällan

Undersök även om barnets matvanor skiljer sig åt mellan vardag och helgdag.

Stöd för bedömning av barnets matvanor

0 - 4 poäng indikerar betydande ohälsosamma matvanor
5 - 8 poäng indikerar eventuellt ohälsosamma matvanor, gör en individuell bedömning
9 - 12 poäng indikerar i stort sett hälsosamma matvanor
Barn som sällan äter frukost och har lågt kostindex ges särskild uppmärksamhet.

Fysisk aktivitet

För att uppmärksamma om barnets möjligheter till daglig rörelse och lek är begränsad kan frågor om ute-vistelse, möjlighet till rörelse inne eller utomhus, vilka lekar barnet gillar och skärmtid användas. Undersök även om barnets rörelsevanor skiljer sig åt mellan vardag och helgdag. Dokumentera.

- *Vad tycker ditt barn om att göra/leka?*
- *Vilka möjligheter finns det till lek och rörelse på förskolan och/eller utanför hemmet?*
- *Hur får ni till daglig rörelse/aktivitet tillsammans?*

Stöd för bedömning av barnets möjlighet till rörelse flera gånger per dag, såväl inne som ute.

Begränsad möjlighet till rörelse kan föreligga när:

- miljön runt barnet inte främjar eller möjliggör rörelse och lek *och/eller*
- familjens inställning till utevistelse, lek och rörelse, att delta i aktiviteter med mera är låg

Fysisk aktivitet och matvanor, kortversion

Barn och unga 6-17 år

Uppmärksamma – Fråga, bedöm och erbjud stöd till förändring
Åtgärda – Råd och stöd till förändring utifrån rekommenderad åtgärd
Följ upp – Utvärdera och vid behov justera åtgärd eller hänvisa vidare

DOKUMENTERA

UPPMÄRKSAMMA

Matvanor

För att uppmärksamma risk för ohälsosamma matvanor kan standardiserade frågor om barnets/elevens matvanor användas, exempelvis Socialstyrelsens kostindex. Dokumentera.

Hur ofta äter du grönsaker och/eller rotfrukter (färska, frysta eller tillagade)?

Två gånger per dag eller oftare	3 p
En gång per dag	2 p
Några gånger i veckan	1 p
En gång i veckan eller mer sällan	0 p

Hur ofta äter du fisk eller skaldjur (som huvudrätt, i sallad eller som pålägg)?

Tre gånger per vecka eller oftare	3 p
Två gånger per vecka	2 p
En gång i veckan	1 p
Några gånger i månaden eller mer sällan	0 p

Hur ofta äter du frukt och/eller bär (färska, frysta etc)?

Två gånger per dag eller oftare	3 p
En gång per dag	2 p
Några gånger i veckan	1 p
En gång i veckan eller mer sällan	0 p

Hur ofta äter du kaffebröd, choklad/godis, chips eller läsk/saft?

Två gånger per dag eller oftare	0 p
En gång per dag	1 p
Några gånger i veckan	2 p
En gång i veckan eller mer sällan	3 p

Hur ofta äter du frukost?

☐ Dagligen ☐ Nästan varje dag ☐ Några gånger i veckan ☐ En gång i veckan eller mer sällan

Undersök även om barnets/elevens matvanor skiljer sig åt mellan vardag och helgdag.

Stöd för bedömning av barnets/elevens matvanor
0 - 4 poäng indikerar betydande ohälsosamma matvanor
5 - 8 poäng indikerar eventuellt ohälsosamma matvanor, gör en individuell bedömning
9 - 12 poäng indikerar i stort sett hälsosamma matvanor
Barn/elever som sällan äter frukost och har lågt kostindex ges särskild uppmärksamhet.

Fysisk aktivitet

För att uppmärksamma otillräcklig fysisk aktivitet kan frågor eller standardiserade frågeformulär om barnets/elevens fysiska aktivitet användas. Dokumentera.

- *Hur mycket tid rör du på dig en vanlig dag, till exempel till och från skolan, rastaktiviteter, fritid, idrottsaktiviteter som gör att hjärtat slår snabbare och ibland gör dig andfådd?*
- *Hur mycket tid rör du på dig en vanlig dag, så att du blir andfådd, till exempel springa, fotboll, hoppa eller dansa?*
- *Deltar du i någon idrott på fritiden?*

Undersök även om barnets/elevens rörelsevanor skiljer sig åt mellan vardag och helgdag.

Alkohol och tobak, kortversion

Barn och unga under 18 år

Uppmärksamma – Fråga, bedöm och erbjud stöd till förändring
Åtgärda – Råd och stöd till förändring utifrån rekommenderad åtgärd
Följ upp – Utvärdera och vid behov justera åtgärd eller hänvisa vidare

DOKUMENTERA

UPPMÄRKSAMMA

För att uppmärksamma alkohol- och/eller tobaksbruk hos barn/elever kan följande frågor ställas:

- *Har du någon gång provat att röka/snusa/dricka alkohol?*
- *När hände det senast?*
- *Röker/snusar/dricker du alkohol fortfarande?*

Tobaksbruk avser både daglig och sporadisk rökning eller snusning, oavsett mängd cigaretter, snus eller andra tobaks- och nikotinprodukt. All alkoholkonsumtion definieras som riskbruk.

ÅTGÄRDA

Vid tobaks- eller alkoholbruk, ställ öppna frågor, visa nyfikenhet och utgå från barnets/elevens tankar och funderingar.

- *Hur tänker du kring rökning/snusning/alkohol?*
- *Känner du till att rökning/snusning/alkohol kan påverka din hälsa, tänder? Är det okej att jag berättar lite?*
- *Hur tänker du kring att göra en förändring?*

Erbjud remiss till kvalificerat rådgivande samtal eller webbaserad intervention för barn/elever som brukar tobak.
Erbjud barn/elever som brukar alkohol rådgivande samtal.

Rådgivande samtal *KVÅ-kod DV122 (alkohol)*
Gör en kartläggning av barnets/elevens alkoholkonsumtion och utforska tillsammans möjliga förändringar att arbeta med. Sätt realistiska mål. Kan kompletteras med uppföljning vid ett eller flera tillfällen. Dokumentera.

- *Berätta om när och i vilka situationer du dricker alkohol. Vad känner du då?*
- *Ser du några nackdelar...?*
- *Vill du ha stöd till förändring?*

FÖLJ UPP

För utvärdering kan frågor om tobak och alkohol ställas på samma sätt som den gjordes initialt. Dokumentera.

Källor till ytterligare information
www.umo.se | Tobak, alkohol och droger
www.psykologermottobak.org | Psykologer mot tobak, läs "Arbeta för att ungdomar..." under fliken prevention
Psykologer mot tobak | SOTIS – samtal om tobak i skolan (pdf)

Bildkallelser

Välkomna på hälsobesök BVC – 3 år

Förbered ditt barn för besöket genom att tillsammans titta på och prata om bilderna några dagar innan ni kommer!

BVC

Det här får du göra under besöket:

rita

sparka boll

hoppa

mäta och väga dig

titta på bilder

prata

Bilderna finns också på 1177.se. Där finns även en beskrivning till den vuxne om vad momenten innebär. Skanna QR-koden för att komma dit.

Anteckningar:

1177 VÅRDGUIDEN

region västerbotten

Digitalisering av hälsoformulär & 3-årsenkät

Arbetsgrupper inom MHV och BHV tillsammans med folkhälsoenheten

- Revidering av frågor i hälsoformulären
- Översyn av några frågor i 3-årsenkäten för att passa digitala formatet
- Digitala formulär, enkät:
  - Nås av blivande föräldrar, vårdnadshavare via 1177
  - Nås av MVC, BVC via EyeDoc i NCS Cross.
- Handläggning och nya rutiner - utbildning för personal

Piloter under våren för att testa och utvärdera innan spridning

Vid frågor kontakta:

Anna-Maria Jakobsson, vårdutvecklare BHV

Hanna Nyström, samordningsbarnmorska MHV

Cecilia Hellberg, Jenni Bark, hälsoutvecklare folkhälsoenheten

region västerbotten

SMÅPRAT- Bokstart i Västerbotten

Småprat- Bokstart i Västerbotten har professionell samverkan för de små barnens språkutveckling som huvudfokus. Projektet finansieras av Kulturrådet.

Läs mer om projektet och ta del av metodfilmer och poddavsnitt på webben: www.smaprat.se

Kontakt: Frida Värnlund frida.varnlund@regionvasterbotten.se

https://www.regionvasterbotten.se/salut

salut@regionvasterbotten.se

region västerbotten

Aktuella utredningar, rapporter och material

https://www.regeringen.se/regeringens-politik/barnets-rattigheter/

https://www.barnombudsmannen.se/stallningstaganden/publikationer/blir-det-nan-skillnad---eller-sager-vi-det-har-helt-i-onodan/

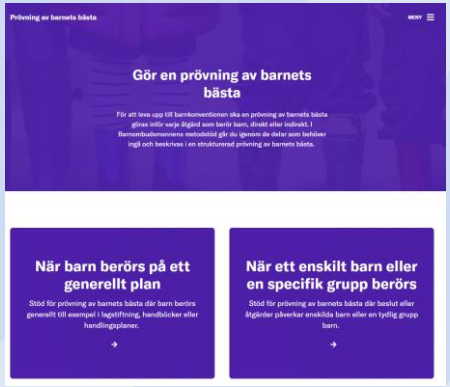

https://provningbarnetsbasta.barnombudsmannen.se/

https://www.bris.se/om-bris/publikationer/rapporter/

region västerbotten

Salut + Funktionsrättskonventionen

Barnkonventionen =

region västerbotten

En förälder blir till

Dags för kapitlet Stjärnfamiljen:

- handlar om att möta barn och vuxna som bildar familj på olika sätt.
- det handlar också om att utmana föreställningarna om vad en familj är.

Förstå familjen

- ett verktyg för den som i sitt arbete möter föräldrar med olika kognitiva svårigheter.
- målet är att alla familjer ska känna sig välkomna och trygga när de besöker verksamheter som är till för dem. Föräldrar ska ges jämlika förutsättningar att ta till sig information, insatser och stöd på bästa sätt.

region västerbotten

Workshop

region
västerbotten

Vad ska vi göra?

- Diskutera
- Lära av varandra
- Identifiera utvecklingsområden
- Hitta lösningsförslag
- Sammanfatta i en handlingsplan

region västerbotten

Handlingsplan – Möta familjer med normbrytande funktionalitet

Namn:

Verksamhet:

Vad är problemet?	Vad behövs för en lösning?	Vad kan jag/verksamheten göra?	Hur tar vi det vidare?
Vi har för lite kunskap i verksamheten	Kunskapspåfyllning	Jag: Prata med chef Verksamhet: Erbjuda kompetensutveckling	Jag lyfter behovet med chef
Jag känner mig otillräcklig i mötet med familjerna	Kollegialt stöd, handledning, samverkan med andra som möter familjen	Ordna kollegiala handledningsträffar/lyfta i konsultation/ordna teamträffar	Lyfta på APT

Diskussionsdags!

- Vad händer när ni möter familjer som lever med funktionsnedsättning? Upplever ni skillnad mellan att möta en förälder med normbrytande funktion och att möta ett barn med normbrytande funktion?
- Finns det funktionsnedsättningar som är lättare att prata om? Vilka är svårare?
- Hur kan man tänka kring föräldrar som har en tillfälligt nedsatt kognitiv förmåga pga av tex trauma?

region västerbotten

Diskussionsdags!

- Fundera på om olika familjer har behov som ni som personal riskerar att förbise. Vad kan ni göra åt det?
- Har du erfarenhet av att ha arbetet med familjer med normbrytande funktion? När har det fungerat bra? När har det blivit mindre bra? Varför?
- Har du känt dig ensam eller otillräcklig i din professionella roll? Vad skulle behövas för att stärka dig i det här arbetet? Kan ni kollegor stötta varandra?

region västerbotten

Diskussionsdags!

- Har du varit med om att föräldrar inte har haft förmåga att möta barns behov? Hur gjorde du då? Hur blev det?
- Har du varit med om att träffa familjer där barnens behov blir övermäktiga för föräldrarna? Hur gjorde du då? Hur blev det?
- Har du varit med om att träffa familjer där barnens eller föräldrarns behov av stöd-och serviceinsatser från samhället, som tex stöd enligt LSS eller SoL inte varit tillräckligt? Hur gjorde du då? Hur blev det?

region västerbotten

Diskussionsdags!

- Diskutera vilket förhållningssätt ni vill att er verksamhet ska ha. Hur kan ni arbeta för att göra verksamheten mer inkluderande?
- Vilka samarbetar ni med? Hur fungerar det? Vad kan ni göra mer?

region västerbotten

Fråga från deltagare:

Vad finns det att erbjuda föräldrar med funktionsnedsättning i form av adhd eller psykisk ohälsa inom regionen? Då utifrån ett familjeperspektiv. Grupper/individuellt.

region västerbotten

Handlingsplan

En chans att samla era tankar och fundera framåt!

- Vad är problemet?
- Vad behövs för en lösning?
- Vad kan jag/verksamheten göra?
- Hur tar vi det vidare?

region västerbotten

Hur har det gått med handlingsplanen?

Har ni hittat några områden att jobba vidare med?

Konkreta idéer och förslag?

region
västerbotten

Hur gå vidare?

Vore det möjligt att fortsätta arbetet genom:

- APT-punkt?
- Geografiska träffar?
- Kunskapspåfyllnad?
- Annat?

region västerbotten

Kontaktuppgifter

salut@regionvasterbotten.se

Emma Wasara, Hälsoutvecklare Psykisk hälsa
emma.wasara@regionvasterbotten.se

Maria Stefansson, Hälsoutvecklare Våld i nära relationer
maria.stefansson@regionvasterbotten.se

region västerbotten